

KRISTENSAMFUNDET

SJÆLLAND • KØBENHAVN

Sankt Knuds Vej 13, 1903 Frederiksberg C

Præst: Mette Weinhard 3331 4341 bedst 9.00 -11.00; 19.00 -21.00
mette.weinhard@gmail.com

Kontakt: Karen Margrete Lerche-Petersen 2147 3317

FYN • JYLLAND • AARHUS

Bergensgade 14, 8200 Aarhus N

Præst: Mette Weinhard 3331 4341 bedst 9.00 -11.00; 19.00 -21.00
mette.weinhard@gmail.com

AKUTTELEFON • FOR HELE LANDET: 4251 0600

INFORMATION

KRISTENSAMFUNDETS KONTO • SJÆLLAND OG KØBENHAVN:

MERKUR • 8401 11 02 37 7 • MOBILEPAY 43 515 (angiv *hvad* der gives bidrag til)

KRISTENSAMFUNDETS KONTO • FYN OG JYLLAND:

MERKUR • 8401 17 50 21 7 • MOBILEPAY 34 473 (angiv *hvad* der gives bidrag til)

KASSERER: Lisa Bratlann 4040 5910 lisabratlann@gmail.com

BLADET (*via e-mail*): Henning Christiansen h.christiansen@hotmail.dk

HJEMMESIDE: . . . . . www.kristensamfundet.dk

SAKRAMENTALE HANDLINGER såsom Døb, Bryllup, Skriftemål,
Den Sidste Olie, Bisættelser og Begravelser – afholdes efter aftale
med en præst ...

KRISTENSAMFUNDETS KULTISKE HANDLINGER, foredrag og sammen-
komster er åbne for alle. Kristensamfundets økonomiske grundlag
skabes gennem frivillige bidrag ...

KRISTENSAMFUNDET
Bevægelse for religiøs fornyelse

MIKAELI
TRINITATIS

November
11•2023

EVANGELIESTEDER November 2023

Trinitatis

- Søndag den 5. november - Joh. Åb. 1, 9-20
**Menneskesønnen og
De syv Menigheder**
- Søndag den 12. november - Joh. Åb. 7, 9-17
De store skarer foran tronen
- Søndag den 19. november - Joh. Åb. 10, 1-11
**Den store engel på vand
og på land**
- Fredag den 26. november - Joh. Åb. 21, 9-27
Det ny Jerusalem

Advent

1. Søndag den 3. december - Luk. 21, 25-36
Oliebjergets apokalypsen

Kære medlemmer og venner af Kristensamfundet i den nordiske region

Brev til menighederne i Norden fra vores lenker Gisela Thriemer

Den almene lenker-konference, som er det styrende organ for ledelsesforhold i Kristensamfundet, har optaget Fritjof Winkelmann i deres kreds på et møde i september, og har dermed udpeget den fremtidige lenker for den nordiske region. Fritjof Winkelmann vil overtage lenker-opgaven i den nordiske region fra juni 2024, og det er vi både glade og taknemmelige over.

Fritjof Winkelmann vil fremover stadig være menighedspræst i Helsinki i Finland. Vi i ledelsen håber, at hans finske kolleger og menighederne understøtter ham på bedste vis, så han har gode kræfter til at løfte denne nye opgave.

Selv ser jeg tilbage på snart ti års virke i Norden med glæde og gode minder fra diverse fester, jubilæer, indvielser af kirkerum, indsættelser af præster i menigheder i Norden – og møder med mennesker i forbindelse med de mange synoder i menighederne i Norden.

Jeg takker for den tillid og åbenhed, som jeg er blevet mødt med overalt i disse forgangne år, og jeg ønsker for alle menigheder i Norden, at de må blomstre og virke for åndeligt lys og liv for fremtiden.

Mange hjertelige hilsner

Gisela Thriemer

KØBENHAVN

Sankt Knuds Vej 13

Menneskevielsens Handling kl 10.00
Lørdage og søndage i november

Trinitatis

Lørdag den 11. november

- Kl 10.00: **Mindehandling** for Marianne Sofia Toft Simonsen
Efter en fælles medbragt brunch:
- Kl 11.45: **Vi mindes årets afdøde** – og taler om:
Hvad kan familien gøre?
Hvad kan Kristensamfundet tilbyde?
Hvad er bedemandens opgave?
Hvad kan jeg selv forberede?

Søndag den 12. november

- Kl 10.00: Menneskevielsens Handling
Efter en kop kaffe/te
- Kl 11.45: **Evangeliearbejde**
Vi arbejder med at forstå, hvad lignelser er for noget, og hvordan vi kan få en anelse om, hvad de vil sige os?
Vi læser evangelietekster, som vi vælger i gruppen og taler om den forståelse, der kan vækkes gennem en fordybelse i antroposofiens belysning af evangelieteksternes indhold.
Oplæg ved Mette Weinhard.

Lørdag den 18. november

- Kl 10.00: Menneskevielsens Handling (på norsk)
Besøg fra Norge af *Kristine Høiland*.

Søndag den 19. november

- Besøg fra Norge af *Kristine Høiland*
- Kl 10.00: Menneskevielsens Handling (på norsk)
Derefter en kop kaffe/te
- Kl 11.45: **I november læser vi fra Johannes Åbenbaring**
Vi ser i fællesskab på nogle store udviklingsbilleder som vises dér – og prøver at orientere os i fortid, nutid og fremtid.
Indledning og samtale ved Kristine Høiland.

Søndagshandling for Børn kl 11.00

NB! De deltagende børn bedes møde kl 10.55.
Søndage når mindst to børn deltager
– aftal venligst indbyrdes.

Fremblik København

Norsk præstebesøg i København:

Det er den norske præst *Siri Schultze-Florey*, som vil være i København i juledagene frem til den 27. december. Siri har holdt foredrag i menigheden tidligere og har et letforståeligt norsk.

SYDSJÆLLAND

Marjatta · Tappernøje

Fremblik / Advent

- Fredag den 8. december (Marjattas sal)
- Kl 19.00: **Julefortælling** ved *Mette Weinhard*
Derefter en kort aftenandagt
– alle er velkomne!

Lørdag den 9. december (Marjattas sal)

- Kl 9.00: **Menneskevielsens Handling**
Derefter er der brunch – alle er velkomne!

Fremblik Sydsjælland

Næste præstebesøg på Marjatta:

19. - 20. Januar – HELLIGTREKONGER

– med forbehold for ændringer ...

ODENSE Tingløkkevej 25

Trinitatis

Fredag den 24. november

Kl 16.30: Vi bygger alteret op

Kl 17.30: Vi drikker kaffe/te og spiser medbragt mad

Kl 18.30: **Evangelie-studiekreds**

Kl 19.30: **Afsluttende aftenandagt.**

Lørdag den 25. november

Kl 09.30: **Søndagshandling for Børn**

Finder sted når mindst to børn deltager

– aftal venligst indbyrdes

Kl 10.00: **Menneskevielsens Handling**

... så er der kaffe/te

Derefter pakker vi alteret ned og rydder op

Kl 11.45: **Studiekreds om Trosbekendelsen**

Kl 13.00: Frokost med Landsbestyrelsen

Kl 14.00: **Bestyrelsesmøde i Landsbestyrelsen**

Derefter oprydning ...

Fremblik Fyn

Næste præstebesøg i Odense:

Datoer på TINGLØKKEVEJ:

15. - 16. December – ADVENT

23. - 26. December – JULEHANDLING

30. - 31. December – JULEHANDLING

– med forbehold for ændringer ...

AARHUS Bergensgade 14

Trinitatis

Fredag den 3. november

Kl 11.00: **Fredagsmøde**

Rengøring/vedligeholdelse

(hvis man ikke kan deltage, men gerne vil gøre rent en anden dag, kan man kontakte Jonna)

Efter en frokostpause:

Samtale om skiftende teologiske/spirituelle emner:

'Fra Jesus til Kristus' af Rudolf Steiner.

Søndag den 5. november

Kl 10.00: **Menneskevielsens Handling**

Kl 11.00: **Søndagshandling for Børn**

Finder sted når mindst to børn deltager

Derefter: Kaffe/te og medbragt brød ...

Kl 11.45: **Menighedsmøde**

– med uafsluttede emner fra

mødet den 8. oktober.

Mandag den 6. november

Kl 10.00: **Menneskevielsens Handling**

Derefter: Kaffe/te og medbragt mad

Kl 11.45: **Formiddagskreds – Evangeliearbejde**

Vi er færdige med Johannesevangeliet og går nu videre med at læse om Jordandåben i de fire evangelier.

Vi sammenligner fortællingerne i håbet om at blive klogere på fænomenet – og på Kristi inkarnationsprocess i Jesus af Nazarets legeme og sjæl ...

MEDDELELSER Hele Landet

Tid og sted: Mette Weinhards 'hjemsted' i måneden

1. - 3. November TRINITATIS	Sydsjælland (Fejring af 70-års jubilæum)
4. - 7. November	Aarhus
8. - 12. November	København
13. - 23. November	Aarhus
24. - 25. November	Odense (Landsbestyrelsesmøde)
26. Nov. - 7. December TRINIT./ADVENT	København

*

Bisættelse

Kirsten Brandt Nielsen, født den 27. januar 1941, døde den 7. oktober på Gentofte Hospital. Udsigningen fandt sted den 10. oktober fra Kristensamfundet på Sankt Knuds Vej. Ligeledes fandt Bisættelsen sted den 11. oktober på Sankt Knuds Vej. Mindeord for Kirsten Brandt Nielsen følger i næste blad.

Hans Laurits Verner Simonsen døde den 20. oktober. Udsigning fandt sted mandag den 23. oktober og Bisættelse den 30. oktober i Odense.

Mindehandling København

Lørdag den 11. november er der Mindehandling kl. 10.00 for *Marianne Sofia Toft Simonsen* på Sankt Knuds Vej 13.

Fredag den 17. november

Kl 11.00: **Fredagsmøde**

Rengøring/vedligeholdelse

(hvis man ikke kan deltage, men gerne vil gøre rent en anden dag, kan man kontakte Jonna)

Efter en frokostpause:

Samtale om skiftende teologiske/spirituelle emner:
'Fra Jesus til Kristus' af Rudolf Steiner.

Søndag den 19. november

Kl 10.00: **Menneskevielsens Handling**

Kl 11.00: **Søndagshandling for Børn**

Finder sted når mindst to børn deltager

Derefter: Kaffe/te og medbragt brød ...

Kl 11.30: **Dåb: Noah Alexander Wenge Bjarløv**, søn af Elisabeth Wenge Bjarløv, døbes.

Kl 11.45: **Vi mindes årets afdøde**

– og taler om de nye „Dødeformularer“ og om dødens sakramenter.

Mandag den 20. november

Kl 10.00: **Menneskevielsens Handling**

Derefter: Kaffe/te og medbragt mad

Kl 11.45: **Formiddagskreds – Evangeliearbejde**

Vi er færdige med Johannesevangeliet og går nu videre med at læse om Jordandåben i de fire evangelier.

Vi sammenligner fortællingerne i håbet om at blive klogere på fænomenet – og på Kristi inkarnationsprocess i Jesus af Nazarets legeme og sjæl ...

Fremblik Aarhus

Næste præstebesøg i Aarhus:

10. - 11. December – ADVENT

24. - 25. December – JUL

28. December – JUL

31. December – 2 jan. 2024 – NYTÅR/JUL

– med forbehold for ændringer ...

Til Minde ...

Karsten Feldsted

Karsten Felsted modtog Den sidste Olie i sit hjem i Værløse den 12. september og gik bort, også i hjemmet, den 17. september. Udsigningen skete ligeledes fra hjemmet den 20. Talen ved begravelsen blev holdt i Skovvejskirken i Ballerup, og den resterende del af Kristensamfundets ritual på kirkegården i Kirke Værløse den 28. september.

Karsten Felsted blev født den 23. oktober 1945 i Vanløse som sine forældre Richard og Jonna Solvej Felsteds tredje barn. I en to-værelses lejlighed lige over for Katrinedalskolen boede familien, som også talte hans to ældre søskende, Bjarne fra 1937 og Ulla fra 1940. Faderen arbejdede som topograf og lavede kort over Grønland og var et natur-interesseret menneske, moderen var telefondame først på Politikens Oplysning, siden på KTAS. Begge forældre var aktive i modstandsbevægelsen under krigen, hvor faderen trykte og fordelte modstandsbevægelsens blade, og moderen hjalp til med dette.

Karsten havde et godt børneliv med firben og døde fugle i et lille museum sammen med naboens søn – han havde en sjælden tålmodighed til at sidde længe og iagttage dyr i naturen, som han oplevede den i Asserbo om sommeren i sin barndom. Karsten kom i skole lige på den anden side af gaden, hvor han gik – til ved 11-årsalderen.

Forældrene havde købt grund i Lille Værløse, som der skulle bygges hus på, og familien flyttede lidt rundt, fordi færdiggørelsen af byggeriet lod vente på sig. Først da Karsten er omkring 14 år, flytter familien ind i det nye hus. På sit værelse har Karsten fugle, som flyver frit, samt et terrarium. I gave fik han af sin far bogen "Jeg ser på fugle", og den var hans tro følgesvend på turen til Oslo i sommeren 1959, hvor han besøgte sin søster Ulla og dennes ægtefælle John, som havde bosat sig der.

Karsten vidste hvad han ville – og ikke ville – så han blev efter eget ønske ikke konfirmeret. Men han vidste tidligt, at han ville være zoologisk konservator og var meget tiltrukket af et sådant konservatorværksted, der lå i Lille Værløse.

Han droppede tidligt ud af skolen og arbejdede i en dyrehandel med at rengøre bure. Senere var han i praktik hos en fotograf og lærte selv at fremkalde billeder.

Da han var 16 år, døde hans far, og han kom i lære som zoologisk konservator i København. Der blev han, til han var udlært som 20-årig, og fra denne tid stammede mange af hans livslange venskaber med mennesker, som også delvist blev kolleger gennem hans arbejdsliv. Efter endt uddannelse var han først ansat i Norge i Oslo, og efter en tur "i uniform" var han også en tid i Holland, hvor han fik gode oplevelser i sit fag.

Nytårsaften 1969/70 mødte Karsten sit livs kærlighed, Marianne, som på dette tidspunkt stadig gik i gymnasiet. Da Karsten det samme forår fik ansættelse på et zoologisk museum i Tromsø, opstod der en livlig brevveksling mellem de to – frem til at Marianne fik sin studenterhue – og med den i hånden flyttede hun op til Karsten.

Her levede de sammen og fik to børn – sønnen Niels i 1974 og datteren Tanja i 1976. Parret havde et godt socialt miljø dér – men Marianne kunne ikke uddanne sig til fysioterapeut i Norge, som hun gerne ville, og derfor flyttede hun i 1979 til Danmark, i nærheden af sine forældre, for at uddanne sig.

Karsten fulgte efter i 1981 og arbejdede først videre med opgaver for museet i Tromsø nogle år – siden fik han en stilling ved Vedbæk-udgravningerne, som han var glad for. Da Vedbæk-udgravningerne var ved at være afsluttede, ønskede Museet for Jagt og Skovbrug at gøre brug af Karstens store faglige ekspertise og tilbød ham en ansættelse – men de måtte dog vente et år på, at hans tidligere opgave var tilendebragt.

Karsten arbejdede på Jagt og Skovbrugs Museet frem til sin pensionering som 69-årig. Sit liv som pensionist nød han i naturfordybelse i haven, med små konservatoropgaver i sit værksted, som han havde i huset på Orehøjvej – huset som han og Marianne havde købt hendes forældre ud af i 1985, da de ønskede noget mindre, og Karsten og Marianne ønskede mere plads.

Karsten fik en uhelbredelig blodsygdom i sommeren 2022, og det var den, der var årsag til, at han stiltfærdigt sov ind i sit hjem den 17. september.

Et sjældent friluftsmenneske med en usædvanlig iagttagelses-evne – som kan betegnes som en "indånding" af naturen – er med sit sidste åndedrag selv åndet ud i den.

Æret være Karstens minde

Mette Weinhard

Til Minde ...

Johnny Rostgaard Nielsen

Johnny Rostgaard Nielsen blev født den 15. juni 1955. Han modtog Den sidste Olie mandag den 25. september på Diakonissestiftelsens Hospis på Frederiksberg og døde den 2. oktober samme sted. Udsigning og Bisættelse fandt sted fra Kristen-samfundet på Sankt Knuds vej 13, den 5. oktober 2023.

Johnny var Kai Erik og Annelises første barn og tre år efter fik de også sønnen Arne. Faderen var postbud og moderen kom fra "et hjem med klaver". Johnnys mor havde ønsket sig en datter med brune øjne og brune lokker – og dét havde lillebroderen Arne, som også var et roligt barn! Johnny derimod var blåøjet, rødhåret og hidsig – som han selv fortalte. Han voksede op på Vesterbro og levede det glade drengeliv – som også medførte, at han ofte kom hjem "gul og blå". Johnny var ordblind og gik i hjælpeklasse, og det lå ligesom i kortene, at han ikke skulle blive et bogligt menneske.

Da hans forældre blev skilt, var han 17 år og broderen 14, og de boede med faderen i en lejlighed i Brorsonsgade i to år, indtil faderen flyttede ud til sin kæreste Kirsten. Dermed boede Johnny og Arne nu alene i en treværelses lejlighed, og Johnny, der var blevet bryggeriarbejder på Carlsberg, forsørgede dem begge, medens Arne passede lidt på Johnny, når de kom op og slås på værtshuse.

I disse tidlige ungdomsår mødte Johnny sit livs kærlighed Vinni, som han desværre mistede, da hun som meget ung fik en kræftsygdom.

Da Johnny var 24 år, flyttede Arnes kæreste og senere hustru, Mona, ind i lejligheden og skabte orden i deres manderod. Det brød Johnny sig ikke rigtigt om, så efter tre måneder flyttede han ind i Monas lejlighed i Vanløse, hvorfra han cyklede til arbejde og i øvrigt var godt tilfreds med situationen.

Som 28–30-årig forelskede han sig i kollegaen på Carlsberg, Birgit. Birgit var fraskilt og havde to piger i puberteten. Johnny købte en andelslejlighed i Godsbanegade, som han blev boende i, til han kom på hospis. Johnny og Birgit rejste meget – til Kina, på Maldiverne og flere gange i Indien, bare for at nævne nogle af rejsemålene. Om sommeren boede de, så længe man måtte, i Birgits kolonihave. Efter tyve år sluttede Birgit og Johnnys samliv, og han blev afholdsmand og spirituelt søgende.

Johnny led af det, der i hans barndom blev kaldt astmatisk eksem, og som havde ført til, at han ofte fik tjærebade på Bispebjerg hospital. Dette var nu blusset op igen og Sten Landsys hustru opfordrede ham til at søge hjælp hos homøopaten Finn Nørlev. Hos ham fik Johnny hjælp. Han fik en helt ny omgangskreds og lærte frem for alt Rudolf Steiners tanker at kende gennem disse mennesker, som kom til at betyde meget for ham.

Specielt kom Eva Lønborg Madsen til at betyde noget for Johnny, da der senere i årtiet opstod et venskab mellem dem, idet Eva hentede Johnny i bil ved toget, når de skulle til møde i kredsen. Dette blev et varigt venskab.

Der kom en tid, hvor Carlsberg reducerede virksomheden. Johnny fik arbejde på Tuborg, og der var han, til han i 56-års alderen fik et arbejde i Tivoli, hvor han havde morgenren-gøring. Dette arbejde og miljø elskede han, og han fik mange gode bekendtskaber dér.

I 2016 fik Johnny modermærke-kræft og blev godt behandlet for dette både i sundhedsvæsnet og med supplerende homøopati. I 2019 fik Johnny en knæskade ved et fald på en trappe. Der gik betændelse i såret, og hele forløbet førte til, at knæet blev stift, og hans bevægelsesradius blev en del indskrænket.

Som følge af dette blev Johnny pensionist. Men livsappetit, det havde han, og han gik til fitness tre gange om ugen, svømmede på badeanstalten Helgoland og gik flere gange om ugen i sauna i Frederiksberg svømmehal – ikke at forglemme de ugentlige besøg på Svanecaféen til en håndmad i deres singleklub.

Johnny lærte også Kristensamfundet at kende omkring 2005 og kom af og til til Menneskevielsens Handling gennem årene. Han var en gerne set gæst, der med sin lune humor bidrog til den gode stemning ved det efterfølgende kaffebord, og han følte sig specielt knyttet til Troels Lindow.

Fra efteråret 2022 blussede modermærke-kræften op igen i form af metastaser, og Johnny blev som følge af denne sygdom indlagt på hospis i slutningen af september 2023.

Johnny fortalte til os, der besøgte ham, hvor glad han var for at være der – og han gav udtryk for, at det var første gang i sit liv, at han havde følt sig som et helt menneske i sundhedsvæsenet. Han ønskede, at han tidligere havde vidst, at der fandtes sådan et vidunderligt sted, med så gode mennesker.

Johnny åndede stille ud, medens Eva og jeg sad ved hans side.

Æret være Johnnys minde

Mette Weinhard

Nordisk seminar for Kristensamfundet

Et nyt seminar for Kristensamfundet er under planlægning. Her kommer de foreløbige oplysninger.

Hvem er vi og hvad vil vi?

Vi, Kristensamfundet i Norden og Baltikum, vil grundlægge et seminar, Det nordiske Seminar, for alle mennesker, der ønsker at forstå og lære om, hvordan vi kan realisere en fornyelse af kristendommen i vores tid.

Vigtige spørgsmål er:

- Hvad er et kristent liv?
- Hvad er et sakramente?
- Hvordan finder jeg præsten i min egen sjæl?
- Hvilken vej finder jeg til mig selv og til Kristus?
- Hvordan kan jeg være aktiv i et fællesskab og samtidig udvikle min egen individualitet?

Dette er en ny impuls i Kristensamfundets seminarhistorie. Vi ønsker at danne et grundlæggende og generelt seminar for alle interesserede. Det er nyt, at dette kommer fra de nordiske og baltiske lande. Vi inviterer til et 2-årigt deltidsstudie. Det kan hænde, at nogle vil gå videre til at virke som præst i Kristensamfundet.

Hvem henvender vi os til?

Vi henvender os til alle mennesker, der ønsker at fordybe sig i centrale livstemaer. Alle aldersgrupper er velkomne, lige fra elever, der har afsluttet skolen og gerne vil orientere sig, og til dem, der er færdige med deres professionelle liv. Det er vores håb, at vi finder mennesker, der er begejstrede for et aktivt liv i menighederne, og/eller som ønsker at finde vej ind i præstevirket.

Seminarets opbygning

Der er per år tre studieuger, mandag til fredag, og fire studie-weekender, fredag til søndag. Sproget vil være engelsk, tysk og skandinavisk. Vi vil være behjælpelige med oversættelse, hvor det er nødvendigt. For de elever, der ser en mulighed i præstegerningen, er det ønskeligt, at man følger alle kurserne.

Hovedtemaet for uddannelsen er Kristensamfundets

syv sakramenter

- Døb
- Konfirmation
- Menneskevielsens Handling
- Samtalens Sakramente
- Den sidste Olie
- Bryllup
- Præstevielse

Sideløbende med disse er der også emner fra naturvidenskabelige, samfundsmæssige og nutidige problemstillinger.

Derudover er der indeholdt i undervisningen

- Kunst
- Eurytmi
- Sprogformning
- Bibelstudier
- Personlighedsudvikling og fællesskabsdannelse
- Antroposofi – antroposofisk kristologi

Alle deltagere bliver opfordret til selvstudie og fordybelse i et emne efter eget valg. Kursusinstruktører kommer fra det internationale præsteskab og fra kunst- og videnskabs-samfundet. Uddannelsen vil foregå i tæt samarbejde med Seminaret i Hamborg.

Interesse for enkelte kurser

Det er muligt at deltage i enkeltstående kurser. Oplysninger om tilmelding og studieafgifter kommer senere.

Uddannelsessted

Det nordiske Seminar vil hovedsageligt have til huse i menigheden i Järna/Sverige. I studietiden kan vi nogle weekender rejse til andre menigheder i regionen.

Forberedelsesgruppen

Siri Schultze-Florey, præst i Trondheim, Norge
Lars Åke Karlsson, pensioneret præst, Raseborg, Finland
Fritjof Winkelmann, præst i Helsinki, Finland
Carl van der Weiden, præst i Järna, Sverige
Ulrich Meier, præst i Hamborg, Tyskland
Christian Scheffler, præst i Hamborg, Tyskland

Hvornår starter det?

Nordisk seminar begynder med en åbningsuge
13.-17. maj 2024

Hvor meget koster det?

Omkostninger til studieafgifter og indkvartering vil blive meddelt sammen med det kommende detaljerede program.

Hvad sker der videre?

Detaljerede program er afsluttet 15. december 2023.

Hvis du er interesseret, så tilmeld dig hos

Siri Schultze-Florey, siris-f@hotmail.com
+47 476 00 635

Lars Åke Karlsson, karlsson09@hotmail.com
+358 40 852 335

Fritjof Winkelmann, fritjof.winkelmann@kristiyhetiso.fi
+358 400 214 245

Med venlig hilsen

Kristensamfundets nordiske Seminar

Antroposofisk Selskabs Vinterstævne**5. og 6. januar 2024**

Kristensamfundet, Sankt Knuds Vej 13, 1903 Frederiksberg C

Julestævnet 100 år**Hvilke skridt blev der taget dengang –
og hvad kunne relevante opgaver være i dag?**

Julestævnet, som fandt sted for 100 år siden, var ikke en afslutning, men en helt ny begyndelse. Det var en ny kim, som skulle udfolde sig gennem det 20. årh. under ekstremt vanskelige forhold. Noget lykkedes, andet mislykkedes. Noget blomstrede, andet forblev ufuldendt. Efter 100 år står vi igen ved en milepæl. Antroposofien skaber nye kim. I modsætning til planten, som hvert år gentager sig selv, kan vi ikke blive stående ved gentagelsen. Vi må udfolde de antroposofiske kim i en forvandlet form. De store spørgsmål, som Julestævnet fremkalder, vil vi forsøge at bringe sammen med et andet stort spørgsmål – nemlig forholdet til de afdøde.

Ofte lever vi i bevidstheden om de afdøde, når et menneske som har været vigtigt for os, lige er gået bort. I et foredrag fra 29. november 1917, peger Rudolf Steiner på, at dette ikke kun må tjene et subjektivt behov, men at det også er en vigtig samfundsopgave. Vi må også pleje denne kontakt med udgangspunkt i de store alment menneskelige spørgsmål. Så vil vi kunne få adgang til de impulser og fredsskabende kræfter, som er en betingelse for civilisationernes overlevelse. Vi må lære at lytte og give plads for den dybde af tanker, som de afdøde kan inspirere os med – hvis vi giver dem mulighed. Her venter en vigtig samfundsopgave for selskabet.

Vi vil denne gang tage tematikken op i forbindelse med foredrag fredag aften og lørdag morgen. Derefter bearbejder vi temaet i mindre grupper, og afslutter med fælles plenum.

Hjertelig velkommen!
For bestyrelsen, Daniel Håkanson

Fredag den 5. januar

- 19.00: **Velkomsthilsen**
 19.15: **Julestævnets fremtidsimpulser**
En spirituel kultur med de afdøde
Niels Henrik Nielsen
 20.30: **Et juleeventyr**
Ellen Thuesen

Lørdag den 6. januar

- 9.00: **Mulighed for deltagelse i Menneskevielsens Handling**
 10.00: **Kaffe med rundstykke**
 10.30: **Hvordan plejer vi en spirituel fredskultur?**
Mette Weinhard
 11.00: **Sammenfatning og oplæg til samtalen i grupper...**
Niels Henrik Nielsen
 11.30: **Gruppesamtale 1**
 12.15: **Frokost**
 13.45: **Eurytmi**
Elisabeth Halkier-Nielsen
 14.15: **Gruppesamtale 2**
 15.00: **Kaffe med kage**
 15.30: **Afsluttende samtale i plenum**
Alle
 16.30: **Olav Åsteson**
Kirsten Larsen

Stævnet henvender sig til medlemmer og interesserede:

Stævnegebyr 900 kr. Medlemmer af Antroposofisk Selskab eller Kristensamfundet: 450 kr. – Prisen er inkl. mad/kaffe/te.

Indbetales til Antroposofisk Selskabs konto:

Merkur 8401 100 12 07. Mærk betalingen med 'Vinterstævne' og navn på deltager.

Skriv, hvis særlige behov mht. mad.

Bemærk seneste tilmeldingsdato er 15. december!

Nærmere oplysninger:

tlf. 0046-707561737 (Daniel Håkanson) eller

tlf. 8627 6060 (Selskabets sekretariat), Voldbyvej 38, 8464 Galten,

[mail:sekretariat@antroposofi.dk](mailto:sekretariat@antroposofi.dk)

Nyt fra det nordiske regionsråd

Der er ved at være en god form på det nordiske regionsråd. De baltiske lande er nu direkte repræsenteret i rådet med præst i Vilnius, *Rasa Kabailaite* og fra Finland er *Erkii Airikkala* indtrådt som medarbejderrepræsentant – altså som ikke-præst.

Som I formodentlig har læst i Gisela Thriemers brev til de nordiske menigheder, får vi fra midten af 2024 en ny lenker, *Fritjof Winkelmann*.

Fritjof har i en lang periode været medlem af regionsrådet, og er én af de drivende kræfter i den revision af vedtægterne, som vi arbejder med i øjeblikket. Dermed har vi i rådet allerede nu et godt samarbejde med vores kommende lenker, hvilket er en af hjørnestenene i rådets arbejde.

Det nordiske regionsråd skal fremover betale halvdelen af Fritjofs løn – og det giver os i øjeblikket hovedbrud, når vi taler økonomi. Heldigvis har vi i rådet – i lighed med økonomien i Danmark – en buffer, som kan være med til at dække den halve lenkerløn i en periode, men på langt sigt har vi et økonomisk problem.

I alle de nordiske lande er økonomien stram, og det vil være svært at bede landene om at betale mere til den fælles kasse under regionsrådet – men forhåbentlig finder vi frem til en stabil løsning, som alle landene kan tilslutte sig.

Lisa Bratlann

Landsbestyrelsen holder bestyrelsesmøde i Odense lørdag den 25. november

Hvis man har noget på hjerte eller har nogle ønsker, som bestyrelsen gerne må tage op – er man velkommen til at sende en forespørgsel til bestyrelsen/mødeindkalderen.

Brev eller mail kan sendes til mette.weinhard@gmail.com, så vil det komme på dagsordenen.

På vegne af bestyrelsen
Mette Weinhard

Brød til Menneskevielsens Handling

Kære Københavnermenighed

I sommerens nummer af vores blad fulgte en meget udførlig opskrift på, hvordan brødet til Menneskevielsens Handling kan bages, sammen med en længere historie om, hvordan den var kommet mig i hænde. Alle jeres bageanstrengelser har dog endnu ikke båret frugt i et sådant omfang, at der er én eller flere, der har opsøgt mig med tilbuddet om at overtage stafetten!

Det skal lige nævnes at et brød af den størrelse, som der står i opskriften, holder i ca. to måneder, når det deles i flere stykker, og de fryses ned i Kristensamfundets fryser i kælderens. Jeg synes, at jeg skylder de ihærdige bagere denne oplysning, så de kan kalkulere tidsforbruget til dette for menigheden så vigtige arbejde.

Venlig hilsen

Mette Weinhard

Kassererens Klumme

Jeg har jo aldrig lagt skjul på – hverken her i klummen eller på årsmøderne – at jeg blot er en amatør udi økonomiens kunst, som nu gennem mange år har påtaget mig at holde styr på finanserne.

Med min amatørstatus har jeg heldigvis også retten til at blive klogere, og det skal jeg love for, at jeg er blevet her i overgangen fra min måde at føre regnskab på til et professionelt system og virkelig økonomikyndige mennesker!

Som I alle ved, har vi haft voldsomme udgifter til renovering af Bergensgade i Aarhus – dels på grund af konstateret skimmel-svamp i stuelejligheden, utætte vinduer i lejligheden på første sal samt tagskader i kirkebygningen.

BETRAGTNING · NOVEMBER

Efter godkendelse i landsbestyrelsen er mange af disse udgifter blevet betalt af vores fælles midler – altså den buffer, som vi heldigvis har oparbejdet gennem årene. Desuden har vi fået god hjælp til betalingen i form af støtte fra Robbert Fonden.

Betalingerne fra de fælles midler har jeg i min 'gamle' opgørelse valgt ikke at medtage i status på den daglige drift, hvorfor jeg har kundgjort om et løbende mindre overskud igennem mine klummer her i 2023.

Men panderynkerne hos vores nye bogholder har gjort, at jeg har måttet erkende, at det ikke er en retvisende måde at fortælle om vores driftsstatus på! Derfor må jeg denne gang fortælle, at vi har et driftsunderskud på små 310.000 kr.! Det vil sige, at alle udgifter til renovering samt gaven fra Robbert Fonden nu er med i den daglige drift.

På denne måde er det jo åbenlyst, at vi virkelig i år er presset økonomisk af store, nødvendige renoveringsarbejder – og det skal selvfølgelig afspejle sig i et retvisende billede af vores finansielle status – jeg er blot glad for, at jeg ikke er regnskabsfører for Novo eller Mærsk. Så havde jeg sikkert stået uden arbejde i mange år!

Til jeres beroligelse kan jeg dog tilføje, at vi stadig har godt og vel 400.000 kr. i vores fælles buffer – men slemt står det nu under alle omstændigheder til!

Venlig hilsen

Lisa Bratlann

Kasserer

Ankeret holder båden fast, så novemberstormene ikke fører den til havs. Ankeret har vægt og kan med sine to arme søge holdepunkter og gribe fat. Det giver tryghed, og en sådan tryghed længes vi alle efter i livets storme. Den står for os som et ideal, der kan hjælpe os gennem dagligdagens bekymringer. Derfor forsikrer vi os mod alt.

De tider, vi går imøde, vil sikkert bringe os megen modgang og nød, og al sikring vil smuldre hen. Vi vil se os om for at finde holdepunkter, når tilværelsen vakler under os – og vi finder ikke noget, der er urokkeligt, når selve den jord, vi lever på, skælver. Søger vi indad, finder vi sjælen fuld af skiftende følelser: For og imod, vrede og glæde, begærlighed, barmhjertighed. Et eneste stort, bølgende hav. Heller ikke i sjælelivet finder vi uden videre det faste holdepunkt.

Hvor skal vi så kaste ankeret? Eller skal vi måske slet ikke kaste det? Men gå ud på de 70.000 favne? Der hvor Simon Peter gik ud på bølgerne, men blev bange og sank, rakte Kristus sin hånd ud og greb ham, da han kaldte.

I den ydre verden kan vi ikke gå på vandet, men har vi på et eller andet plan vovet os ud på det dybe, kan vi gang på gang gøre den erfaring, at Han er overraskende nær. Vi kan ikke regne med det som en selvfølge, men vi kan stole på, at kalder vi på Ham og rækker hånden ud, er Han hos os.

Det mikaelske menneske går det første skridt ud på tilværelsens frådende hav – dér er Kristi hånd, når vi kalder.

Inger Carlsen

Denne betragtning af Inger Carlsen er fra 'Betragtninger til Årets Søn- og Helligdage' (trykt i 2002)